Tia minjisia iyi Pɔlu í kɔa inɛi Kɔrɛnti ŋa

Idei fɔɔ

1 Amui Pɔlu woo bɛi Jesu Kirisi si idɔɔbii Ilaaɔ̃, do
Timɔtee kpaasi nwa.
À ce inɛi igbɛi Ilaaɔ̃ ŋa iyi à wa Kɔrɛnti fɔɔ do woo
dasi naanɛ ŋa fei iyi à wa si ilɛi Gɛrɛsi fei.
2 Ilaaɔ̃ Baa nwa do Lafɛ̃ɛ Jesu Kirisi a mu nŋɛ didɔ̃
do laakai ku sũ.

Pɔlu wa saabu Ilaaɔ̃

3 Ka saabu Ilaaɔ̃, Baai Lafɛ̃ɛ nwa Jesu Kirisi, nŋui
í nɛ araare, nɔ nŋui í ya maa tũ idɔ nwa waati kãma
fei.
4 Wa tũ idɔ nwa si wahala baa yooma nwa fei. Í
ya ce bɛɛbɛi ku ba awa mɔ ka yɔkɔ ka tũ idɔi inɛ ŋa
iyi à waa wahala do yaase bɛi í tũò ti awa mɔ.
5 Ntɔ ntɔ, à nɛ ikpɛ̃ nla nla si ijuukpãi Kirisi, amma
bɛi ijuukpãu í la í to, bɛɛbɛ mɔi yaase bɛi Kirisi wa
tũò idɔ nwa ŋau mɔ í to.
6 Bii à yɛ ijuukpã, na iri nŋɛi, ku ba i ba faaba ŋa
nɔ Ilaaɔ̃ ku tũ idɔ nŋɛ. Bii Ilaaɔ̃ í nɔ í tũ idɔ nwa, na
iri nŋɛi, iŋɛ mɔ i temua ŋa do ijuukpã dimi akã do
iyi à waa yɛu, nɔ idɔi iŋɛ mɔ ku tũ.
7 À waa naanɛ ŋɛ ntɔ ntɔ domi à mà, si bɛi ì nɛ ikpɛ̃
si ijuukpã nwa ŋa, bɛɛbɛ mɔi Ilaaɔ̃ á tũ idɔ nŋɛ si bɛi
wa tũ tu wa.
8 Iŋɛ inɛ nwa ŋa, à bi i mà ŋa wahala iyi í ba wa si
ilɛi Azii í caa. Í re gbugbã nwa hee a kù tamaa mà aa
ka wɛɛ si hunde má.

9 À tamaa bɛi à yɛ taale nwa á kpa wai. Amma
dimii ideu ihɛ̃ í ba wai ku ba ka mà iyi kù sɪ̃a ka dasi
naanɛ nwa si awa taka nwa, amma ka dasi naanɛ
nwa fei si Ilaaɔ̃ nŋu akã iyi á jɪ̃ iku ŋa.
10 Nŋui í nya wa hai si iku dimi bɛɛbɛ, á nɔ ku nya
wa má. Ntɔi, à waa cɔ kpãaɛ á nyi ku nya wa má.
11 Iŋɛ taka nŋɛ ì waa sobi wa do kutɔɔ nŋɛ. Ilaaɔ̃ á
gba kutɔɔ iyi inɛ nkpɔ í ce na iri nwa, nɔ ku ce nwa
didɔ̃ ku ba inɛ nkpɔ ku saabuɛ na iri nwa.

Pɔlu í kpaasi idei ilu ku bɔɛ

12 Ide iyi í jɔ̀ à waa tɔɔò fufu wee. Idɔ nwa wa jɛ
nwa sɛɛda iyi isɛɛnɛ nwa í má si wajui inɛi andunya
ŋa, nɔ iyi í re mɔm nŋui í jɛ si waju nŋɛ. Kù nɔ kù jɛ
do muafiti. Mii ŋau bɛ fei, hai bi Ilaaɔ̃i wa naa. Kù
jɛ do bisii amanɛ ŋa, amma do didɔ̃i Ilaaɔ̃i.
13-14 Bɛɛbɛi si tia iyi à ce nŋɛ, a kù kɔ nŋɛ mii mmu
gɔ bii kù jɛ iyi ì cio ì gbɔ yaaseɛ ŋau bɛ. Si ajɔ iyi Lafɛ̃ɛ
Jesu á nyi wa aa ka yɔkɔ ka tɔɔ fufu na iri nŋɛ. Bɛɛbɛ
mɔi iŋɛ mɔ aa yɔkɔ i tɔɔ fufu ŋa na iri nwa. Ì gbɔ
yaasei ideu ihɛ̃ keeke tã ŋa, amma ɲ̀ bi i gbɔ yaaseɛ
ŋai mam mam.
15 Na saabui ideu ihɛ̃i í jɔ̀ ɲ̀ tako ɲ̀ dasi idɔ n bɔ bi
tu ŋɛ ku ba i ba didɔ̃ ikɔ minji ŋa.
16 Ɲ̀ lasabu bii ɲ̀ wa n bɔ ikpa ilɛi Masedɔni n yaa
n yɛ ŋɛ, nɔ n nyi n yɛ ŋɛ má bii ɲ̀ wa n baa. Bɛɛbɛi aa
sobim si isɛɛnɛm ŋa n bɔò ikpa ilɛi Zudee.
17 Si ide iyi ɲ̀ lasabuu, idɔ minjii ɲ̀ ce? Mà ì waa
tamaa ŋa ɲ̀ ya n ni ɲ̀ wa n naa nɔ gbakã n kpaasi ide
má n ni n kù wa n naa bɛi inɛi andunya ŋa à ya cei?
18 Si bɛi ì mà ŋa iyi Ilaaɔ̃ í jɛ ilu naanɛ, ɲ̀ bi i mà ŋa
iyi n ci ya ni, ɲ̀ wa n naa nɔ n ni, n kù wa n naa má.

19 Ntɔ ntɔ, Jesu Kirisi amai Ilaaɔ̃, nŋu iyi amu do
Silasi do Timɔtee à waazo nŋɛu, kù naa do idɔ minji.
Amma í naai do ide ntɔi Ilaaɔ̃,
20 nɔ kuwã ŋa iyi Ilaaɔ̃ í ce fei í kɔ̃ siɛ. Na nŋu na
saabuɛi à waa ni, ami, à waa saabuò Ilaaɔ̃.
21 Ilaaɔ̃i í jɔ̀ awaɛ ŋa fei à leekĩ si Kirisi dim dim
ajɔ. Nŋui í nɔ í cica wa ikã.
22 Nŋui í ce si wa sɛɛdaɛ iyi wa nyisi iyi à jɛ tɛɛ, nɔ
í da nwa si Hundeɛ si idɔ ku jɛ nwa bɛi kaazigi.
23 Ilaaɔ̃ í jɛ sɛɛdam n kù bi n ba ŋɛ ide ku gaabu ku
ce. Na ŋɔi í ce n kù nyi wa Kɔrɛnti.
24 A kù bi ka jilɛ nŋɛ ide gɔ do tilasi si naanɛ ku
dasi nŋɛ si na iyi í jɔ̀ ì waa leeki dim dim ŋa tã si
naanɛ ku dasiu, amma à bi ka ce icɛi awaɛ ŋa ajɔ ka
mu nŋɛ inɔ didɔ̃.

2

1 Nŋui í jɔ̀ ǹ lasabu n maà n ti n naa bi tu ŋɛ n naa
n fɔ inɔ nŋɛ má.
2 N kù bi n fɔ inɔ nŋɛ domi bii ǹ fɔ inɔ nŋɛ, yooi á
tũ inɔm má bii kù jɛ iŋɛ iyi ǹ fɔ inɔ nŋɛu.
3 Na ŋɔi í jɔ̀ ǹ tako ǹ kɔ nŋɛ tiau bɛ wa do yaase
bɛɛbɛ. N kù bi n naa bi tu ŋɛ, iŋɛ iyi hai bi tu ŋɛi an
ba inɔ didɔ̃, ì fɔ inɔm ŋa. Ǹ wa n naanɛ iŋɛ fei iyi bii
inɔm í dɔ̃, inɔ didɔ̃i iŋɛ feii.
4 Bɛɛbɛi ǹ kɔ nŋɛ tiau wa do inɔ ku fɔ do cikãaju
nkpɔ nkpɔ, kù jɛ n fɔ inɔ nŋɛ, ǹ bi i mà ŋa zaka bɛi ǹ
bi ŋɛ í toi.

I ya kpa idei kurara ŋa

5 Si bɛi inɛ gɔ nŋɛ í fɔ inɔm, kù jɛ inɔi amu akãi í fɔ,
ti iŋɛ feii. Walakɔ ǹ tamaa í sĩa n ni, inɔi inɛ gɔ nŋɛ
ŋai í fɔ, domi n kù bi n fɔ n lɔsi.

6 Amma í to bɛɛbɛ, si bɛi inɛ nkpɔ nŋɛ í kpãa iju.
7 Í sĩa i kpa idei kurarae i mua gbugbã ŋa ku ba inɔ
ku fɔ nlau ku maà caa siɛ.
8 Na nŋu, ǹ wa n tɔɔ ŋɛ, i ceaa bɛi á mà iyi ì bi nŋu
ŋa.
9 Na ŋɔi í jɔ̀ ǹ tako ǹ kɔ nŋɛ tia wa wo n cɔ laakai
nŋɛ ku ba n mà bii í jɛ ì waa jirima fei ndɛɛ ŋa.
10 Inɛ iyi ì kpa idei kurarae ŋa, amu mɔ ǹ kpaa
mbɛ baa do iyi kù jɛ amui í raraa. Nɔ ideu iyi ǹ kpa,
ǹ kpaai na iri nŋɛ si wajui Kirisi,
11 ku ba Seetam ku maà zamba wa. Ntɔi, à mà sãa
sãa iyi wa bi ku ce.

À jɛ igũ si kpãai Jesu Kirisi

12 Iyi ǹ to Torasi laabaau jiidai Kirisi ku sisi, ǹ yɔɔ
iyi didõi Lafɛ̃ɛi í cĩim kpãa n ceò icɛ bɛ.
13 Amma laakaim kù sũ sɛ̃ɛ si bɛi n kù yɛ kpaasim
Titee. Na ŋɔi í jɔ̀ ǹ tɔɔ inɛi Torasi ŋa sukudõ ǹ nɛ ilɛi
Masedɔni.
14 Amma ka saabu Ilaaõ, domi í mu nwa gbugbã
ka jɛò igũ waati kãma fei si kpãai Kirisi. Wa ceò wa
icɛ ku ba ku jɔ̀ inɛ ŋa a mà Kirisi, nɔ kumài Kirisiu
ku fangaa bii fei bɛi inúnùi tulare í ya fangaa.
15 Ntɔi, si wajui Ilaaõ à yɛi bɛi inúnù didõi Kirisi,
bi inɛ ŋa iyi à ba faaba, do bi woo bɔ nfe ku ce ŋa.
16 Bi inɛ ŋa iyi à waa bɔ bi ku ce nfe, inúnùi ikui
iyi wa bí iku. Bi inɛ ŋa mɔ iyi à waa ba faaba, inúnùi
kuwɛɛi iyi wa na kuwɛɛ. Yooi í to ku ce dimii icɛu
bɛ.
17 A kù jɛ bɛi inɛ gɔ ŋa iyi à waa sisi idei Ilaaõ do
ibo na fia. Amma si na iyi í jɔ̀ Ilaaõi í bɛ wa wa, nŋui
í jɔ̀ à waa fɔ ide dee dee na anu akã iyi à ce do Kirisi,
kù jɛ do muafiti.

3

Amaacɛ ŋa iyi aa sisia inɛ ŋa akabuu titɔ̃

1 Ide iyi à fɔ nsɛiu ihɛ̃ í yɛ bɛi à waa tɔɔ fufu mái?
Awa mɔ à nɛ bukaatai ka naa bi tu ŋɛ do tia iyi á sisi
nŋɛ yaase nwai, bɛi inɛ gɔ ŋa à ya ce? Mà ka tɔɔ ŋɛ i
kɔ nwa dimiɛ ŋai.
2 Iŋɛ taka nŋɛi ì jɛ bɛi tia nwa iyi à kɔ si idɔ nwa. Í
yɛ ŋai bɛi tia iyi inɛ fei í mà wa cioɛ.
3 Kookoosu nŋɛ wa nyisi ntɔ ntɔ iyi iŋɛi í jɛ bɛi tia
iyi Kirisi í kɔ na icɛ nwa iyi à ce si inɔ nŋɛ. Tiau, kù
jɛ do biikii à kɔɔ, amma do Hundei Ilaaɔ̃i à kɔɔ, nŋu
iyi í jɛ icui kuwɛɛ. Kù jɛ si kutai à kɔɔ, si idɔi amanɛ
ŋai.
4 Naanɛ nŋui à nɛ si wajui Ilaaɔ̃ do saabui Kirisi.
5 Ntɔi, a kù to ara nwa ka ni à ce ngɔgɔ do ara nwa.
Mii iyi à yɔkɔ à waa ce fei, hai bi Ilaaɔ̃i wa naa,
6 domi nŋui í mu nwa gbugbã ka jɛò amaacɛɛ ŋa
ka sisia inɛ ŋa akabuu titɔ̃. Akabuuu kù waa ce icɛ
do wooda iyi à kɔu, bi kù jɛ do Hundei Ilaaɔ̃. Wooda
iyi à kɔu í ya jɔ̀ inɛ ku kui, amma Hundei Ilaaɔ̃i í ya
na kuwɛɛi.
7 Waati iyi à kɔ woodau akã akã si kuta, amboei
Ilaaɔ̃ í má inya. Amboeu í jɔ̀ wajui Moizi wa daana
hee inɛi Izirɛli ŋa à mɔngɔ ku kãsiɛ iju. Do nŋu fei,
amboeu í na í tã. Bii í jɛ wooda iyi í jɔ̀ inɛ ŋa à kui í
naa do dimii amboe bɛɛbɛ,
8 amboei icɛ iyi Hundei Ilaaɔ̃ wa ce kaa re bɛɛbɛ?
Ntɔ ntɔ á re.
9 Icɛi wooda iyi í ya yɛ taalei inɛ ŋa í nɛ amboe,
amma ti icɛ iyi í jɔ̀ inɛ ŋa à jɛ dee dee si wajui Ilaaɔ̃ í
roo hee bii í jĩ.

10 Aa ka yɔkɔ ka ni mɔm amboe iyi wa má inya
tako kù to ngɔgɔ do ti nsɛi iyi í la í roo.
11 Ntɔi, bii mii iyi kaa kpɛ í nɛ amboe, zaka bɛirei
amboei mii iyi á ya maa wɛɛ do ajɔ fei á la ku to.

12 À waa fɔ ide do naanɛ si na iyi í jɔ̀ à nɛ kpãa ku
cɔu ihɛ̃.
13 A kù jɛ bɛi Moizi iyi í bii fuugɛsɛ ku ba inɛi
Izirɛli ŋa a maà yɛ waati iyi amboeu í sɛkɛɛ hai si
wajuɛ.
14 Amma à lele idɔ nŋa a kù yɔkɔ a kù gbɔ yaaseɛ.
Baa do nnyi fei bii à waa cio tiai akabuu sintei idei
Ilaaɔ̃, í yɛi bɛi fuugɛsɛu í kɔ í wa bɛ. Nɔ fuugɛsɛu kaa
nya bii kù jɛ à dasi Kirisi naanɛ.
15 Baa nnyi má, waati iyi inɛi Izirɛli ŋa à waa cio
tia iyi Moizi í kɔ fei, í ya yɛ bɛi fuugɛsɛu wa ganji ŋa
a gbɔ yaaseɛi.
16 Amma kukɔi idei Ilaaɔ̃ wa fɔ í ni, waati iyi inɛ í
kpaasi idɔɛ í sinda si Lafɛ̃ɛ, waati bɛɛbɛi fuugɛsɛu á
nya.
17 Nɔ wee, Lafɛ̃ɛu, Hundei. Tengi bii Hundei
Lafɛ̃ɛ í wa, tengi bɛi ara ku nɛ í ya wa.
18 Fuugɛsɛu kù wa si waju nwa má nɔ inɛ ŋa à ya
maa yɛ amboei Lafɛ̃ɛ si wai bɛi si digi, nɔ amboeɛ
iyi à waa cɔu, nŋui wa kpaasi wa ku ba ka jɔɔ, nɔ í
ya maa kɔ̃ɔsii waati kãma fei si wa. Icɛu bɛ, Hundei
Lafɛ̃ɛi wa coo.

4

Amanii Hunde iyi í wa si wa

1 Ilaaɔ̃i í da nwa icɛu si awɔ na jiida ku jɛɛ. Nŋui í
jɔ̀ a kù mɔngɔ munya.

2 À nyɔ daai anyɔ ŋa iyi inɛ ŋa à ya ce si asii. A kù wɛɛ do baai bisi laalɔ, a kù kpaasi ide ntɔi Ilaaɔ̃ ibo.
Amma à jɔ̀ inɛ ŋa à waa mà ntɔu sãa sãa ku ba inɛ fei
ku mà si idɔɛ awa ilu ntɔ ŋai si wajui Ilaaɔ̃.
3 Baa do iyi à waa sisi laabaau jiidau dee dee, inɛ
gɔ ŋa a ci ya gbɔ yaaseɛ, amma inɛ ŋa iyi aa ce nfe
aŋa akãi a ci ya gbɔ yaaseɛ.
4 Inɛ ŋau a kù dasi naanɛ si na iyi í jɔ̀ Seetam, lafɛ̃ɛi
andunyau í nya laakai nŋa. Í nya laakai nŋai ku ba
a maà yɛ inya kumái laabaau jiidau. Laabaau jiidau
wa nyisi wa amboei Kirisi, iyi í jɛ Ilaaɔ̃ takaɛ.
5 Do ntɔ, a kù waa waazo idei iri nwa. Si waazo
nwa à waa fɔ iyi Jesu Kirisii í jɛ Lafɛ̃ɛ nɔ awa mɔ à jɛ
woo ce icɛ nŋɛ ŋa na iriɛ.
6 Ilaaɔ̃i í ni, inya kumá ku ce si aninii ilu kuku,
nŋui í nɔ í da nwa si inya kumáɛ si idɔ nwa ku ba ka
mà amboeɛ. Amboei Ilaaɔ̃ui à waa yɛ si wajui Kirisi.

7 Amma awa iyi à nɛ amani nlau ihɛ̃, à yɛi bɛi cakai
amà ku ba kulai gbugbãu ku jɛ ti Ilaaɔ̃, ku maà jɛ ti
awa taka nwa.
8 À yɔyɔ wa do ijuukpã ikã ikã fei, amma a kù ku.
À biti amma a kù mɔngɔ.
9 Inɛ ŋa à kpã wa iju, amma Ilaaɔ̃ kù kɔsi wa. À
kɛkɛ wa, amma a kù kpa wa.
10 Ajɔ fei si wahalau ihɛ̃ í yɛi bɛi à waa ba ikpɛ̃ nwa
si ikui Jesu bii à waa bɔ fei ku ba a yɛ kuwɛɛɛ si ara
nwa.
11 Ntɔi, baa do iyi à wɛɛ fei, si anui ikui à ya ka wa
waati kãma fei na irii Jesu, ku ba a yɛ kuwɛɛɛ si ara
nwa.
12 Bɛɛbɛi awa si anui ikui à wa, amma iŋɛ, kuwɛɛi
í jɛ tu ŋɛ.

13 Naanɛ ku dasi nwa í yɛ bɛi ti inɛ iyi í kɔ si kukɔi
idei Ilaaɔ̃ í ni, ǹ dasi naanɛ, na ŋɔi í jɔ̀ ǹ wa n fɔ ide.
Na nŋu, awa mɔ, si na iyi í jɔ̀ à dasi naanɛ, nŋui í jɔ̀ à
waa fɔ.
14 À mà do ntɔ, inɛ iyi í jĩ Lafɛ̃ɛ Jesu hai si balɛ, á jĩ
wa do Jesu ajɔ nɔ kú jɔ̀ awaɛ ŋa ka kò si wajuɛ.
15 Na iri nŋɛi à waa temuaò mii ŋau ihɛ̃ fei ku ba
inɛ ŋa iyi à ba didɔ̃i Ilaaɔ̃u, akpɔ nŋa ku ya maa kɔ̃ɔsi
nɔ a ya maa saabuɛ ntɔ ntɔ, domi bɛɛbɛi aa nyisiò
amboeɛ.

Ka jɛ kuwɛɛ do naanɛ ku dasi

16 Nŋui í jɔ̀ a kaa ka mɔngɔ munya. Baa bii ara nwa
wa gbo, hunde nwa í ya maa wɛɛ titɔ̃i do ajɔ fei.
17 Ijuukpã keeke iyi à waa yɛ si nsɛiu ihɛ̃ wa ce
nwa sɔɔlui amboe iyi ci ya tãi iyi í la í re ijuukpãu.
18 Ntɔ ntɔ laakai nwa kù wa si mii iyi iju wa yɛ, í
gbe si mii iyi kù waa yɛ. Mii iyi iju wa yɛ ci ya kpɛ,
amma mii iyi kù waa yɛ í ya wɛɛi do ajɔ fei.

5

1 Arai í jɛ bi ku wai hunde nwa si ilɛu ihɛ̃. Nɔ à mà
bii ara nwa í ku, Ilaaɔ̃ í jilɛ nwa bi ku wa lele iyi nŋu
takaɛ í ce, kù jɛ amanɛ. Bi ku wau á maa wɛɛi do ajɔ
fei.
2 Nɔ à wasi ku weewea si na iyi í jɔ̀ hunde nwa í
bi ku dasi bi ku wai leleu bɛi amanɛ í ya dasi ibɔ.
3 Í bi bɛɛbɛi domi bii à dasi, hunde nwa kaa wɛɛ
hai nɛ bi ku wau.
4 Ntɔ ntɔ, si waati iyi à wa si arau ihɛ̃ à waa
weewea à waa nɛ bɛi inɛ iyi aso wa wɔɔ. Kù jɛ à bi ka
wɛɛ hai nɛ ara amma à bi a da nwa si ara titɔ̃i leleu,
ku ba kuwɛɛu ku kpa irii mii ŋa iyi í jɛ ti iku.

5 Inɛ iyi í jilɛ nwa mii ŋau ihɛ̃ nŋui í jɛ Ilaaɔ̃. Nŋui
í mu nwa Hundeɛ bɛi kaazigi.
6 Nŋui í jɔ̀ à ya ka nɛ wɔɔkɔ ajɔ fei baa do iyi à mà
si waati iyi à wa si arau ihɛ̃ à jĩò bi ku wai Lafɛ̃ɛ.
7 À waa ce isɛɛnɛ nwa na naanɛ ku dasi, kù jɛ na
mii iyi à waa yɛ.
8 Ntɔ ntɔ à ya ka nɛ wɔɔkɔ. Amma iyi à bi í re fei
ndɛɛ nŋui í jɛ ka jɔ̀ arau ihɛ̃ ka bɔ bi Lafɛ̃ɛ ka maa wa
bi tɛɛ.
9 Nŋui í jɔ̀ à waa ce kookaai ka ce iyi á dɔ̃a Lafɛ̃ɛ si,
bii í jɛ à wɛɛ si arau ihɛ̃ walakɔ bii à ku.
10 Í sĩa ka ce iyi á dɔ̃a si domi kù nɛ bɛi aa ka ce iyi
a kù leekĩ si wajui Kirisi ku kiiti wa awa fei, nɔ ku
sãa inɛ fei si bɛi kookoosu iyi í ce si kuwɛɛɛ í to, bii
laalɔi, bii í nɔ í jɛ jiida mɔi.

Kirisi í jɔ̀ à dɔ̃ do Ilaaɔ̃

11 Ilaaɔ̃ í mà wa sãa sãa, nɔ bɛɛbɛ mɔi ǹ tamaa iŋɛ
taka nŋɛ ì mà wa ŋa. Si na iyi í jɔ̀ à mà bɛɛrɛi Lafɛ̃ɛ.
À waa dɛ ka kãmia inɛ ŋai.
12 Kù jɛ à waa tɔɔ fufu bi tu ŋɛ. Amma à waa bi i ba
yaase bɛi aa ce i wɛɛò inɔ didɔ̃ ŋai na iri nwa. Bɛɛbɛi
aa ba bɛi aa jɛa inɛ ŋa iyi à waa tɔɔ fufu na mii ŋa iyi
à waa yɛ nŋu akã, nɔ à fũsi iyi í jɛ ti idɔu awɔ.
13 Bii à waa ce wa sũmu, na Ilaaɔ̃i. Bii à nɔ à waa
ce wa ilu laakai ŋa mɔi, na iri nŋɛi.
14 Kubii Kirisii wa nɛ̀ò wa. Si na iyi í jɔ̀ à mà inɛ
akãi í ku na inɛ fei, à nɔ à mà iyi inɛ feii í nɛ ikpɛ̃ si
ikuɛ.
15 Í kui na inɛ fei ku ba inɛ ŋa iyi à wɛɛ si hunde
a maà wɛɛ na irii aŋa taka nŋa má, í gbe na iriɛ, nŋu
iyi í kú nɔ í jĩ na iri nŋa.

16 Na nŋu, bɛbɛi a kaa ka cɔ iyi à waa yɛò iju si
amanɛ nŋu akã. Baa bii bɛɛbɛi à tako à cea Kirisi wo,
nsɛi a kaà ka ce bɛɛbɛ má.
17 Bii inɛ gɔ í nɛ anu akã do Kirisi í jɛ inɛ titɔ̃. Mii
ndii tako ŋau à lɔ, nɔ wee mii titɔ̃ ŋai à sãsi wa.
18 Mii ŋau ihɛ̃ fei icɛi Ilaaɔ̃i, nŋu iyi í jɔ̀ à dɔ̃ do nŋu
na saabui Kirisi, nɔ í bɛ wa ku ba awa mɔ ka jɔ̀ inɛ
ŋa a dɔ̃ do nŋu.
19 Ntɔ ntɔ, na saabui Kirisii Ilaaɔ̃ í jɔ̀ inɛ ŋa à dɔ̃ do
nŋu. Í kpa idei kurara nŋa kù waa dooaɛ má, nɔ í jilɛ
nwa icɛ ka sisia inɛ ŋa bɛi aa ce a dɔ̃ do nŋu.
20 Na nŋu, à jɛ woo bɛi Kirisi ŋa. Í yɛi bɛi Ilaaɔ̃
takaɛi wa ba ŋɛ ide ku fɔ hai bi tu wa nɔ à waa tɔɔ
ŋɛ do irii Kirisi, i jɔ̀ i dɔ̃ do Ilaaɔ̃ ŋa.
21 Kirisi, nŋu iyi kù ce dulum kãma, nŋui Ilaaɔ̃ í
kãa dulum du wa ku ba ka jɛ dee dee si wajuɛ na
anu akã nwa iyi à ce do Kirisi ajɔ.

6

1 Awa iyi à waa ce icɛ do Ilaaɔ̃ ajɔ, à waa tɔɔ ŋɛi i
maà jɔ̀ didɔ̃ iyi Ilaaɔ̃ í ce nŋɛu ku ce nfe.
2 Si tiai idei Ilaaɔ̃ à kɔɔ à ni,
Ilaaɔ̃ í ni,
Ǹ gbɔ kutɔɔɛ nɔ ń jɛɛ si waati jiida.
Ǹ sobiɛ si ajɔi faaba.
To, nsɛii í jɛ waati jiidau, nnyii ajɔi faaba.
3 A kù waa bi inɛ gɔ ku yɛ taalei icɛ nwa. Nŋui í jɔ̀
a kù waa ce ngɔgɔ iyi á dasi inɛ kurara.
4 Amma si kookoosu nwa fei à waa bi kuwɛɛ nwa
ku nyisi iyi à jɛ woo ce icɛ jiidai Ilaaɔ̃ ŋa. À waa
temua ntɔ ntɔ si wahala do si are do si ijuukpã.

5 À tɛ nwa kpɔtɔɔ à dasi wa piisɔ̃ɔ, nɔ inɛ ŋa à dede
gidi si wa amma si fei ndɛɛ à yɔkɔ temua. À ya ka ce
icɛ hee ka gbɛɛji, à ya ka wɔ njoo, nɔ à ya ka dĩ anu.
6-7 À waa nyisi iyi à jɛ woo ce icɛi Ilaaɔ̃ ŋa do kuwɛɛ
jiida nwa, do kumà nwa, do suuru nwa, do jiida ku
jɛ nwa, do kubi hai nɛ muafiti nwa, do idei ntɔu ku
waazo. Nɔ gbugbãi Ilaaɔ̃ do icɛ iyi Hundeɛ wa ce si
wa wa nyisi iyi à jɛ woo ce icɛɛ ŋa. Dee dee ku jɛi í
jɛ nyaui igũ nwa iyi à ya ka jaò nɔ ka kɔò ara nwa.
8 À ya ka temuai bii inɛ ŋa à mà bɛɛrɛ nwa walakɔ
bii à waa nya fũnɛ nwa. Bɛɛbɛ mɔi à ya ka temua bii
à waa fɔ jiida nwa walakɔ bii à waa fɔ laalɔ nwa. À
waa cɔ wa bɛi woo sɔ ibo ŋa baa do iyi à waa fɔ ntɔ
fei.
9 À waa cɔ wa bɛi a kù mà wa, baa bii inɛ fei í mà
wa sãa sãa. À waa cɔ wa bɛi inɛ ŋa iyi à kasãm, amma
hee nsɛi à wɛɛ si baani. À kpã wa iju ntɔ ntɔ, amma
a kù kpa wa.
10 À waa cɔ wa bɛi ilu inɔ ku fɔ ŋa, amma à ya ka
maa nɛ inɔ didɔ̃i waati kãma fei. À waa cɔ wa bɛi ilu
are ŋa, amma à waa mua inɛ nkpɔ amani. À waa cɔ
wa bɛi a kù nɛ ngɔgɔ, amma à nɛ fei ndɛɛ.
11 Iŋɛ inɛi Kɔrɛnti ŋa, à sɔ̃ ŋɛ ide ntɔ iyi í wa si idɔ
nwa fei. Idɔ nwa í nɛ kubi nŋɛ jiida jiida.
12 Kubi nwa kù kaye si gãmɛ nŋɛ, amma iŋɛi i kù
na wa ara.
13 Na nŋu, i ce nwa bɛi awa mɔ à waa ce nŋɛ. Ǹ wa
n ba ŋɛ ide ku fɔ bɛi amam ŋa, i jɔ̀ i bi wa jiida jiida
ŋa.

I maà nɛ anu tɔɔsi do hai dasi Jesu naanɛ ŋa

14 I maà nɛ anu tɔɔsi do hai dasi Jesu naanɛ ŋa
domi i kù jɔ ŋa ŋa. Bɛirei jiida do laalɔ á ce ku tɔtɔɔ.
Mà bɛirei inya kumá do ilu kuku á ce ku tɔtɔɔ.
15 Bɛirei Kirisi do Seetam aa ce a gbɔ si njɛ. Mà mii
woo dasi Jesu naanɛ do hai dasi naanɛ à nɛ si gãmɛi
njɛ.
16 Bɛirei bi ku wai Ilaaɔ̃ do iwɛ̃ ŋa á ce ku tɔtɔɔ.
Awai à jɛ bi ku wai Ilaaɔ̃, nŋu iyi í jɛ icui kuwɛɛ. Nɔ
nŋu takaɛ í fɔ í ni,
An wɛɛ do aŋa nɔ awaò ŋa ka maa nɛ.
An jɛ Lafɛ̃ɛ nŋa nɔ aa jɛ inɛm ŋa.
17 Na ŋɔi í jɔ̀ Ilaaɔ̃ í nyi í ni má,
I fa ara nŋɛ hai bi tu ŋa nɔ i jɩ̀ò ŋa ŋa.
I maà má kɔkɔi mii iyi í riisi ŋa.
Bii ì waa ce bɛɛbɛ ŋa an gba ŋɛ.
18 An jɛ baa nŋɛ.
Nɔ iŋɛ mɔ aa jɛ ama inɛmɔkɔ do ama inaabom ŋa.
Mii iyi Ilaaɔ̃ ilu gbugbã fei í fɔ mbɛ.

7

1 Baakɔɔm ŋa, kuwãu ihɛ̃ fei tutu wai. Na nŋu, ka
jɔ̀ idɔ nwa ku má sãa sãa si mii fei ku ba ara nwa
do idɔ nwa ku maà nɛ taale kãma, nɔ kumá nwa ku
maa kɔ̃ɔsi si Ilaaɔ̃ nɔ ka màò bɛɛrɛɛ.

Inɔ didɔ̃i Pɔlu

2 I jɔ̀ i nɛ kubi nwa ŋa. A kù raraa inɛ gɔ, a kù bɛjɛ
kuwɛɛi inɛ gɔ, a kù nɔ a kù taki inɛ gɔ.
3 N kù wa n fɔ bɛɛbɛ na n yɛ taale nŋɛ. Ntɔi, si bɛi
ǹ fɔ tã, à nɛ kubi nŋɛ si idɔ nwa, baa bii í jɛ si kuwɛɛ
wala si andɛi ikui.
4 Ǹ wa n naanɛ ŋɛ ntɔ ntɔ, nɔ ǹ wa n tɔɔ fufu na iri
nŋɛ si mii fei. Ǹ ba gbugbã na iri nŋɛ nɔ inɔm í dɔ̃ í
caa si ijuukpã nwa fei.

5 Ijuukpãu í jɔ̀ a kù sĩmi waati iyi à to ilɛi
Masedɔni. À ba ijuukpã ikã ikã baa yooma fei. À
ya ka ba ija hai waduude nɔ si idɔ nwa njo wa mu
wa.
6 Amma Ilaaɔ̃, nŋu iyi wa mua ilu inɔ ku fɔ ŋa
gbugbã, í jɔ̀ kunaai Titee í mu nwa gbugbã.
7 Kù jɛ kunaaɛ nŋu akãi í mu nwa gbugbã, amma
iyi í ni má iŋɛ taka nŋɛ ì mua nŋu gbugbã ŋa. Í nɔ í sɔ̃
wa bɛi ì waa bi ku yɛm ŋa ntɔ ntɔ, do bɛi ì nɛ inɔ ku
fɔ ŋa, do bɛi ì nɛ kubim ŋa jiida. Ideɛu í jɔ̀ inɔ didɔ̃m
í kɔ̃ɔsi hee í caa.
8 Na ŋɔi í jɔ̀ baa bii tia iyi ǹ kɔ nŋɛ í fɔ inɔ nŋɛ, n
kù nɛ inɔ ku fɔ do iyi ǹ kɔɔ. Ǹ tako ǹ nɛ inɔ ku fɔɛ si
waati iyi ǹ yɛ í fɔ inɔ nŋɛ si waati keeke gɔ.
9 Amma nsɛi inɔm í dɔ̃. Kù jɛ na iyi í jɔ̀ ǹ fɔ inɔ nŋɛ,
amma si na iyi í jɔ̀ inɔ ku fɔ nŋɛ í jɔ̀ ì kpaasi daa ŋa.
Bɛɛbɛi í ce si na iyi í jɔ̀ Ilaaɔ̃ í ceò inɔ ku fɔ nŋɛ icɛ.
Na nŋu, a kù ce nŋɛ laalɔ kãma.
10 Ntɔ ntɔ, inɔ ku fɔ iyi Ilaaɔ̃ wa ceò icɛ í ya jɔ̀ inɛ
ku kpaasi daaɛ nɔ ku ba faaba. Dimii daa ku kpaasi
bɛɛbɛ i kaa ni, bii ǹ mà. Amma inɔ ku fɔi andunya í
ya bí ikui.
11 Ilaaɔ̃ í ceò inɔ ku fɔ nŋɛu icɛ, nɔ i cɔ ribaɛ nsɛi ŋa.
I cɔ zaka bɛi inɔ ku fɔu í jɔ̀ ì ce laakai ŋa ì ce himma
ì kɔò ara nŋɛ ŋa. Nɔ í jɔ̀ inɔ nŋɛ kù waa dɔ̃ wo nɔ ì
waa ce njo ŋa, ì kpã woo ce laalɔu iju ŋa. Nɔ í jɔ̀ ì bi
i yɛm má ŋa nɔ ì nɛ kubim ŋa. Si fei ndɛɛ ì nyisi iyi
ì má si ideu ŋa.

12 Na nŋu, bii ǹ kɔ nŋɛ tiau wa, n kù kɔɔ na inɛ iyi
í ce laalɔu nŋu akã, walakɔ na inɛ iyi í cea laalɔu nŋu
akã. Amma ǹ kɔɔi ku ba i mà sãa sãa ŋa si wajui Ilaaɔ̃
iyi ì nɛ kubi nwa ntɔ ntɔ ŋa.

13 Na ŋɔi í jɔ̀ à ba gbugbãu.
Kù nɔ kù jɛ gbugbã nŋu akãi à ba, amma iyi í re
mɔm, à yɛ iyi Titee í wɛɛò inɔ didõ si na iyi í jɔ̀ iŋɛ fei
ì tũ inɔɛ. Nŋu bɛi í jɔ̀ inɔ didõ nwa í kõɔsi má.
14 Baa bii ǹ tɔɔ fufu keeke bi tɛɛ na iri nŋɛ wo, i
kù dasim anyɔ ŋa, domi si bɛi ide ŋa iyi à sõ ŋɛu fei
ntɔi, bɛɛbɛ mɔi Titee í yɔɔ iyi fufu ku tɔɔ nwa si ntɔi.
15 Kubi nŋɛ iyi Titee í nɛ wa kõɔsi si bɛi wa ye gigi
iyi iŋɛ fei ì jirimaɛ nɔ ì gbaa ŋa do bɛɛrɛ nla nla.
16 Ǹ nɛ inɔ didõ do iyi an yɔkɔ n dasi ŋɛ naanɛ si
mii fei.

8

I ce amua do inɔ didõ

1 Iŋɛ kpaasim ŋa, à bi i mà ŋa bɛi Ilaaõ í cea igbɛi
inɛi Jesu ŋa iyi à wa ilɛi Masedɔni didõ.
2 Aŋai à yɛ laakai ku cɔ si ijuukpã jiida. Amma inɔ
didõ nla nŋa í jɔ̀ à ce amua nŋa do inɔ akã, baa do iyi
are nŋa í la.
3 Ǹ jɛ́ sɛɛda iyi à na do idɔɔbi nŋa zaka bɛi à yɔkɔ,
nɔ à na mɔm nii hee í re zaka bɛi a kù waa tamaaò.
4 À mante wa ntɔ ntɔ à ni ka jɔ̀ aŋa mɔ aŋa a na
sobii aŋa na irii woo dasi naanɛ ŋa iyi à wa ilɛi
Zudee.
5 À ce í re baa zaka bɛi à waa tamaa. Sinte titã à na
Lafɛ̃ɛ ara nŋa, à bɛi à na awa mɔ ara nŋa do idɔɔbii
Ilaaõ.
6 Nŋui í jɔ̀ à tɔɔ Titee ku naa bi tu ŋɛ ku na ku sobi
ŋɛ si bɛi í tako í sintiɛ, ku ba iŋɛ mɔ i tambɔ icɛ jiidau
bɛ ŋa.
7 Fei ndɛɛ í caa si ŋɛ, hai naanɛ ku dasi do ide ku
fɔ do kumà, do himma nŋɛ si mii fei, do kubi nwa
iyi ì nɛ ŋa. Nŋui í jɔ̀ à bi icɛ jiidau bɛ mɔ ku caa si ŋɛ.

8 Kù jɛ woodai ǹ wa n na ŋɛ, himmai inɛ gɔ ŋai ǹ
wa n sɔ̃ ŋɛ ku ba ku mu nŋɛ kpãa iyi á jɔ̀ inɛ ŋa a yɔɔ
iyi kubi nŋɛu ntɔi.
9 Ì nɔ ì mà didɔ̃i Lafɛ̃ɛ nwa Jesu Kirisi ŋa, nŋu iyi
í tako í jɛ ilu amani, nɔ í ce araɛ ilu are na iri nŋɛ ku
ba areɛu ku ce ŋɛ ilu amani ŋa.
10 Si ideu ihɛ̃ ikɔi ǹ wa n na ŋɛ. Hai icĩ iŋɛi ì jɛ inɛ
sinte ŋa si icɛu. Kù jɛ si kuceɛ nŋu akã, amma sinte
iŋɛi ì dasi idɔ i coo ŋa. Iŋɛi í sĩa i temua i mɔsiò icɛu
ŋa.
11 Na nŋu, i hanya si bɛɛbɛ nsɛi i kpa irii icɛu ŋa.
Si bɛi ì dasi idɔ ntɔ ntɔ ì sintiɛ do himma ŋa, bɛɛbɛ
mɔi á sĩa i tambɔɛ ŋa do himma si bɛi kunɛ nŋɛ í to.
12 Bii ì na do inɔ akã, Ilaaɔ̃ í ya gbai. Zaka bɛi ì nɛi
í ya cɔ, nɔ baaɛ ci ya wa si iyi ì kù nɛ ŋa.
13 N kù bi ti iŋɛ mɔ ku na ku maa gaizia ŋɛ na
faabai inɛ gɔ ŋa, amma í sĩa kunɛ nŋɛ do tu ŋa ku
munga.
14 Si nsɛi, kunɛ nŋɛ í la. Na nŋu, aa yɔkɔ i sobi inɛ
ŋa iyi à wa si are. Nɔ ajɔ iyi iŋɛ mɔ ì na ì wa si are,
bii kunɛ nŋa í la, aŋa mɔ a sobi ŋɛ. Bɛɛbɛi kunɛi iŋɛ
fei á maa munga.
15 Bɛɛbɛi kukɔi idei Ilaaɔ̃ í fɔ í ni,
Inɛ iyi í kó mana í kpɔ, kù re gũa.
Inɛ mɔ iyi í ko keeke, kù gaizia gũa.

Inɛ ŋa iyi à bɔ amuau ku gba wa

16 Ǹ wa n saabu Ilaaɔ̃, nŋu iyi í jɔ̀ Titee í bi ŋɛ bɛi
awa taka nwa à bi ŋɛ.
17 Waati iyi ǹ tɔɔɛ ku naa bi tu ŋɛ í jɛsi idem tengi
bɛ gbakã, nɔ nŋu takaɛ í dasi idɔ mɔ wo ntɔ ntɔ ku
naa bi tu ŋɛ hai a kù sɔ̃ɔ.

18 Nɔ à waa bɛ inɛ nwa gɔ wa do nŋu takaɛ ajɔ, inɛ
iyi igbɛi inɛi Jesu ŋa fei à waa saabu na icɛi laabaau
jiidau iyi wa ce.
19 Iyi í re mɔm, igbɛi inɛi Jesu ŋa à cicaɛ ku si wa
si isɛɛnɛ nwa ka naaò amuau wa. Icɛu à waa cooi ka
naò Lafɛ̃ɛ takaɛ amboe nɔ ka nyisiò iyi à nɛ idɔ jiida
ka sobiò inɛ ŋa.
20 À waa ce kookaai ku ba inɛ gɔ ku maà yɛ taale
nwa na fia nlau ihɛ̃ ku muɛ iyi à da nwa si awɔ.
21 Ntɔ ntɔ, à waa bi ka ce mii iyi í sĩa, ku maà jɛ si
ijui Lafɛ̃ɛ nŋu akã, amma do bi amanɛ ŋa fei.
22 À waa bɛ ŋa do inɛ nwa gɔ má, inɛ iyi à cɔ laakaiɛ
isɛ fɛɛfɛlo, à nɔ à yɛ í jɛ ilu himma si icɛ nkpɔ. Amma
nsɛi himmaɛ í kɔ̃ɔsi domi wa naanɛ ŋɛ ntɔ ntɔ.
23 Inɛ ŋa iyi à bɛ si ŋɛ ŋau wee. Titee nŋui í jɛ
minjisiam iyi wa bam icɛ ku ce bi tu ŋɛ. Inɛ ŋa mɔ
iyi aa suu wa, aŋai à jɛ woo bɛi igbɛi inɛi Jesu ŋa nɔ
à jɛ inɛ ŋa iyi à waa na Kirisi amboe.
24 Na nŋu, i nyisi ŋa iyi ì bi ŋa ŋa ntɔ ntɔ, ku ba
igbɛi inɛi Jesu ŋa a mà iyi à nɛ kpãa ka tɔɔ fufu na iri
nŋɛ.

9

Sobi iyi aa sambaa woo dasi naanɛ ŋa

1 Kù jɛɛm tilasi n kɔ nŋɛ tia wa na sobi iyi á jɛ ti
woo dasi Jesu naanɛ ŋa iyi à wa ilɛi Zudee.
2 Ǹ wa n fɔ bɛɛbɛi si na iyi í jɔ̀ ǹ mà kubi jiida nŋɛ
nɔ ǹ tɔɔ fufu na iri nŋɛ bi inɛi Masedɔni ŋa ǹ ni iŋɛ
woo dasi naanɛ ŋa iyi ì wa ilɛi Gɛrɛsi ŋa ì tã sɔɔlui
sobiu hai icĩ ŋa. Himma nŋɛ í dasi inɛ nkpɔ nŋa
kookaai.

3 Do nŋu fei, ǹ wa n bɛ si ŋɛ inɛ nwa ŋau ihɛ̃ wa
ku ba fufu ku tɔɔ nwa na iri nŋɛ ku maà jɛ ngbɛ si
ideu ihɛ̃. Ǹ bi i wɛɛò sɔɔlu ŋa si bɛi ǹ fɔu.
4 Bii kù jɛ bɛɛbɛ, bii inɛi Masedɔni gɔ ŋa à sim wa,
nɔ à na à ba i kù ce sɔɔlu ŋa, naanɛ nwa iyi à nɛ si ŋɛ
á kpaasi anyɔ. Aa fɔ idei iŋɛ má?
5 Na ŋɔi í jɔ̀ ǹ yɔɔ iyi í sĩa n tɔɔ kpaasi nwa ŋau ihɛ̃
a cuaam wa bi tu ŋɛ a ceò sɔɔlui amua jiida iyi ì wãu
tã ŋa. Si bɛɛbɛ á maa jilɛi hee n maa n to wa, nɔ ku
nyisi iyi ì waa na do inɔ akã ŋa, kù jɛ do tilasi.
6 I kù mà ŋa, inɛ iyi í gbɛ̃ keeke, keekei í ya da? Inɛ
mɔ iyi í nɔ í gbɛ̃ í la, nla nlai í ya da.
7 Na nŋu, í sĩa inɛ fei ku na bɛi í dasi idɔ, ku maà
ti ku jɛ do tilasi walakɔ do weewea, domi inɛ iyi wa
na do inɔ didɔ̃i Ilaaɔ̃ í bi.
8 Ilaaɔ̃ á yɔkɔ ku jɔ̀ didɔ̃ ikã ikã fei ku caa si ŋɛ ku
ba i nɛ fei ndɛɛ do ajɔ fei ŋa. Si bɛɛbɛi aa ba bukaatai
mii iyi ì bi fei ŋa, hee ku gbe nŋɛ nla nla i ceò icɛ
jiida fei ŋa.
9 Bɛɛbɛi kukɔi idei Ilaaɔ̃ wa fɔ í ni,
Ilaaɔ̃ í kpɛ̃a ilu are ŋa amaniɛ do inɔ akã.
Inɔ akãɛ kaa tã baa ajɔ gɔ.
10 Ilaaɔ̃i í ya na woo gbɛ̃ dimi nɔ ku jɔ̀ ku so jiida ku
jɛ mii iyi á jɛ. Nŋu mɔi á mu nŋɛ gbugbã i ceò amuau
ŋa. Amuau á yɛi bɛi dimi iyi ì waa gbɛ̃ ŋa, nɔ Ilaaɔ̃ ku
jɔ̀ icɛ jiida nŋɛu ku kɔ̃ɔsi jiida.
11 Á na ŋɛ amani ikã ikã fei iyi á to i ya ceò amua ŋa
do inɔ didɔ̃. Nɔ inɛ nkpɔ á saabu Ilaaɔ̃ na amua nŋɛ
iyi aa ka na ŋau.
12 Ntɔ ntɔ, icɛ iyi ì waa ce ŋa wa wũa bukaatai woo
dasi naanɛ ŋa jiida. Amma kù jɛ baa iyi bɛ nŋu akã.
Á jɔ̀ inɛ nkpɔ ku saabu Ilaaɔ̃.

13 Amuau á dɔ̃a inɛ ŋa si hee ku jɔ̀ a maa saabu Ilaaɔ̃
do yaase bɛi ì waa jirimaɛ ŋa. Ilaaɔ̃ ku jirima nŋɛi
wa nyisi iyi ì dasi laabaau jiidai Kirisi naanɛ ŋa. Nɔ
aa nyi a saabuɛ má do yaase bɛi ì ce ikpɛ̃i amani nŋɛ
do inɔ akã iŋɛò inɛ ŋa iyi à gbe fei.
14 Aa ce nŋɛ kutɔɔ do kubi nla nla na irii didɔ̃ nlau
ihɛ̃ iyi Ilaaɔ̃ í ce nŋɛ.
15 Ka saabu Ilaaɔ̃ na amuaɛ iyi í kpeeò kufɔ do gɛlɛ.

10

Pɔlu wa kɔò araɛ na icɛɛ

1 Amu Pɔlu, amu takam nii ǹ wa n fãa ŋɛ, amu iyi
à ni ǹ ya n kaye aram bii ǹ wa bi tu ŋɛ, bii ǹ jĩò ŋɛ
nɔ n ba ŋɛ ide ku fɔ do kulele. Amma do daa didɔ̃i
Kirisi do jiida ku jɛɛi ǹ wa n tɔɔ ŋɛ ideu ihɛ̃.
2 I maà tilasim n ba ŋɛ ide ku fɔ do kulele waati
iyi an na n to wa bi tu ŋɛ, domi bɛɛbɛi ǹ dasi idɔ n
cea inɛ gɔ ŋa iyi à waa ni idɔɔbii ara nwai à waa ce.
3 Ntɔi, à wa si ara, amma a kù waa jabu do idɔɔbii
ara.
4 Jĩnɛi igũ ŋa iyi à waa jabuò kù jɛ ti andunya,
amma gbugbãi Ilaaɔ̃i iyi á jɔ̀ ka kɛkɛ bindi ŋa ka kpaò
irii lasabui kurarai amanɛ
5 do dimii ara ku so iyi inɛ ŋa à nɛ fei à waa jãò ide
ntɔi Ilaaɔ̃. Nɔ do nŋui à waa kãmiaò lasabu fei ku ba
a jirima Kirisi.
6 À nɔ à tã sɔɔlu ka kpã inɛ ŋa iyi a kù waa jirima
ideu fei iju waati iyi ì na ì waa jirimaɛ dee dee ŋa.
7 I jɔ̀ i cɔ mii ŋa iyi ì waa yɛ si waju nŋɛ. Bii inɛ gɔ
í mà kam kam iyi nŋu í jɛ ti Kirisi, ku mà si idɔɛ iyi
bɛɛbɛ mɔi awa mɔ à jɛ ti Kirisi.

8 Lafɛ̃ɛ í mu nwa yiiko ku ba ka mu nŋɛ gbugbã,
kù jɛ ka kɛkɛ ŋɛ. Nɔ baa bii fufu ku tɔɔ nwa í la keeke
na yiikou n kaa n yɛ anyɔ.
9 N kù bi a ni ǹ wa n da zigi nŋɛ do tiam ŋa.
10 Ntɔ ntɔ, inɛ ŋa à ya ni tiam í lele nɔ í gaabu,
amma bii ǹ wa inɔ nŋɛ n ci ya nɛ gbugbã, ide ku fɔm
ci ya nɛ bɛɛrɛ.
11 Inɛ iyi wa fɔ bɛɛbɛ í sĩa ku mà iyi ihɛ̃. Do yaase
bɛi à waa kɔ si tia nwa bii a kù wa bɛ, do yaase bɛɛbɛ
mɔi kookoosu nwa á yɛ waati iyi aa ka wa bi tu ŋɛ.
12 Ntɔi, a kaa ka jɛ ka wã ara nwa do inɛ ŋa iyi à ya
maa so ara nŋa lele hee ka jɔ ŋa. Inɛ nŋu ŋau a kù
nɛ bisi domi à so ara nŋa í baa í jɛ mii ku wã njɛ, nɔ
à ya maa wã njɛ aŋa duusɔ̃ɔ.
13 Amma awa, a kaa ka tɔɔ fufu si mii iyi a kù nɛ
kpãa ka tɔɔò fufu. Si icɛ iyi Ilaaɔ̃ í jilɛ nwa ku cei aa
ka tɔɔò fufu, nɔ iŋɛi ì jɛ ribai icɛ nwa.
14 Ntɔ ntɔ, awai à naa nŋɛ laabau jiidau wa. Bii kù
jɛ bɛɛbɛ wo, a kaa ka nɛ kpãai fufu ku tɔɔ.
15 Si bɛɛbɛ, a kù waa tɔɔò icɛi inɛ gɔ fufu. Amma
à waa cɔ kpãa, si bɛi naanɛ ku dasi nŋɛ í la wa kɔ̃ɔsi,
icɛ nwa mɔ á na ku kɔ̃ɔsi si anini nŋɛ
16 ku ba ka yɔkɔ ka bɔò laabaau jiidau si ilu ŋa iyi à
wa waju nŋɛ, ku maà ti ku jɛ do fufu ku tɔɔ na saabui
icɛ iyi inɛ gɔ ŋa à ce tã.
17 Kukɔi idei Ilaaɔ̃ wa fɔ, í ni,
Inɛ iyi wa tɔɔ fufu, ku tɔɔ fufu na Lafɛ̃ɛ.
18 Na nŋu, inɛ iyi wa cɔ araɛ inɛ jiida, kù jɛ nŋui Ilaaɔ̃
á saabu, í gbe inɛ iyi Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ takaɛ wa cɔ inɛ jiida.

11

Pɔlu í ni a ce laakai do woo bɛ ilu ibo ŋa

1 Oo, ǹ bi i temuaòm ŋa bii ǹ fɔ ide keeke iyi kù
nɛ yaase. Ntɔ ntɔ, i temuaòm ŋa.
2 Ǹ wa n ce igu iyi wa naa hai bi Ilaaɔ̃ na iri nŋɛ,
domi ì yɛ ŋai bɛi mudɛ̃ɛ iyi ǹ mua mɔkɔ akã. Mɔkɔui
í jɛ Kirisi nɔ ǹ bi n kooò ŋɛ bi tɛɛi bɛi mudɛ̃ɛ iyi kù
mà mɔkɔ.
3 Amma si bɛi Seetam njou, í dĩ ijui Ɛfa wo do
bisi laalɔɛ, ǹ wa n ce njo lasabu nŋɛ mɔ ku maa na
ku sinda hai si kpãai Kirisi iyi ì waa too nsɛi ŋa do
naanɛ hai nɛ muafiti.
4 Njo í nyi wa mum má si na iyi í jɔ̀ bii inɛ gɔ í
naa wa sisi nŋɛ idei Jesu mmu gɔ i ci ya kɔ ŋa. Ì ba
Hundei Ilaaɔ̃ tã ŋa, amma ì nyi ì tã sɔɔlu i gba hunde
mmu gɔ má ŋa. Ì gba laabaau jiidau tã ŋa, amma ì
nyi ì tã sɔɔlu i gba laabaau ikã má ŋa.
5 Ǹ wa n tamaa inɛ ŋau ihɛ̃ iyi à waa cɔ ara nŋa
woo bɛ nla ŋau, kãma nŋa gɔ kù rem do ngɔgɔ.
6 Baa bii n kù dɔ̃ gɛlɛ bɛi inɛ ŋau ihɛ̃, kù jɛ ǹ kua
kumà, ǹ nɔ ǹ nyisi ŋɛ si fei ndɛɛ fei mam mam.
7 Waati iyi ǹ sisi nŋɛ laabaau jiidai Ilaaɔ̃, ǹ cooi
ngbɛ ngbɛ. Ǹ kaye aram ku ba n so ŋɛ lele. Iyi ǹ ce
bɛɛbɛ ǹ rarai?
8 Ǹ gba fiai igbɛi inɛi Jesu gɔ ŋa wai fei sãa sãa ǹ
na ǹ sobi ŋɛò.
9 Waati iyi ǹ wa bi tu ŋɛ n kù jɛ asoi inɛ gɔ nŋɛ. Bii
ǹ nɛ bukaatai ngɔgɔ, inɛ nwa ŋa iyi à ya naa hai ilɛi
Masedɔni aŋai à ya naam mii iyi ǹ nɛ bukaataɛ fei
wa. Ǹ mu aram si fei ndɛɛ ku ba n maà n jɛ aso nŋɛ.
Bɛɛbɛ mɔi an nɔ n maa n mu aram.
10 Do ide ntɔi Kirisi iyi í wa sim, n wa n sɔ̃ ŋɛ iyi
inɛ gɔ kù wɛɛ si ilɛi Gɛrɛsi fei iyi á ganjiim n tɔɔ fufu
si ideu ihɛ̃.

11 Na mii í jɔ̀ ǹ ce bɛɛbɛ. Ì waa tamaa n kù bi ŋɛi?
Ilaaɔ̃ í mà sãa sãa iyi ǹ bi ŋɛ.
12 Amma bɛi ǹ wa n ce nsɛi, bɛɛbɛi an maa n ce má
ku ba n dì nŋa kpãa, aŋa iyi à waa dɛ a tɔɔ fufu a ni
awaò ŋa ŋa akãi.
13 Inɛ ŋau, woo bɛ ilu ibo ŋai iyi à ya dì ijui inɛ gɔ
ŋa, nɔ à waa kpe ara nŋa woo bɛi Kirisi ŋa.
14 Nkãma kù wa bɛ iyi á biti inɛ, domi Seetam
takaɛ á yɔkɔ ku kpaasi araɛ bɛi amalekai Ilaaɔ̃.
15 Na nŋu, biti gɔ kù wɛɛ bii woo ce icɛɛ ŋa à kpaasi
ara nŋa bɛi woo ce icɛi Ilaaɔ̃ ŋa. Amma aa ba riba
nŋa si bɛi icɛ nŋa í yɛ.

Ijuukpã iyi Pɔlu í yɛ si kubɛɛ

16 Ǹ wa n fɔ má, inɛ gɔ ku maà cɔm bɛi sũmu.
Amma baa bii ì waa cɔm sũmu ŋa, i gbam do bɛɛbɛ,
ku ba amu mɔ n tɔɔ fufu keeke.
17 Iyi ǹ wa n fɔ nsɛi kù jɛ bɛi Lafɛ̃ɛ í bi inɛ ŋa a ya
fɔ. Amma si ideu ihɛ̃ ǹ wa n tɔɔ fufu nɔ ǹ fɔ ide bɛi
sũmu. Nɔ bii ǹ wa n tɔɔ fufu ǹ nɛ mii iyi ǹ wa n tɔɔò
fufui.
18 Amu takam mɔ an tɔɔ fufu si na iyi í jɔ̀ inɛ nkpɔ
wa tɔɔ fufu na ara.
19 Ì waa temuaò inɛ hai nɛ yaase ŋa, iŋɛ iyi ì waa
tamaa ì nɛ yaase jiida ŋa.
20 Ì waa coko à waa ce ŋɛ aru ŋa, à waa ce ŋɛ ile,
à waa taki ŋɛ, nɔ à waa donda ŋɛ, nɔ à waa sambala
ŋɛ.
21 Anyɔ wa mum n sɔ̃ ŋɛ iyi n kù nɛ gbugbã n ce
nŋɛ bɛɛbɛ.

Do nŋu fei, bii inɛ gɔ í nɛ wɔɔkɔ wa tɔɔò fufu amu
mɔ ǹ nɛ. Ǹ wa n fɔ ide bɛi sũmu.

22 À jɛ inɛi Ebɛɛ ŋai? Bɛɛbɛ mɔi amu takam. À jɛ
inɛi Izirɛli ŋai? Bɛɛbɛ mɔi amu takam. À jɛ tɔkui
Aburahamui? Bɛɛbɛ mɔi amu takam.
23 À jɛ woo ce icɛi Kirisi ŋai? Ǹ re ŋa si bɛ. Idem
nɔu, idei sũmui. Ǹ ce icɛ ǹ re ŋa, à dasim piisɔ̃ɔ í re
ŋa, à tɛɛm kpɔtɔɔ n kù mà baa jiaɛ. Isɛ nkpɔ nkpɔi ǹ
maai iku.
24 Isɛ gbɛɛwui Zuifu ŋa à tɛɛm kpɔtɔɔ anu ciiji fakã
kù wa si.
25 Inɛi Romu ŋa à cãm do golo í to isɛ gbɛɛta. À
tam kuta à bi a kpam gbakã akã. Isɛ gbɛɛtai akɔi inyi
iyi ǹ lɔ í jɛ inyi, nɔ ǹ dasi inyi gbakã akã ǹ wa bɛ hai
daakɔ hee iju í koo í má.
26 Si isɛɛnɛm ŋa ajɔ nkpɔ nkpɔ si mbirisii ǹ ya n
maa n wa na kukõi ido do woo bata ku gba ŋa iyi à
wa si kpãa. Ajɔ gɔ ŋa ǹ ya n wa si mbirisi bi dimii
inɛm ŋa, ajɔ gɔ ŋa mɔ bi dimi mmu ŋa, ajɔ gɔ ŋa mɔ si
inɔ ilu, ajɔ gɔ ŋa mɔ si gbabua, ajɔ gɔ ŋa mɔ si tenku,
ajɔ gɔ ŋa mɔ bi inɛ ŋa iyi à sɔ ibo à waa ni aŋa à jɛ
kpaasi woo dasi naanɛ ŋa.
27 Ǹ mà icɛ ku gaabu ŋa do wahala nla nla ŋa, à
ganjiim njoo ku sũ. Ari í ya kpam nɔ agbɛ í ya kpam,
ǹ ce anu ku dĩ do tilasi, ǹ wahala do tũtũ nɔ n kù nɛ
jinɛ ku dasi ŋa.
28 Si anyii mii ŋau bɛ fei, lasabum í ya maa wa si
icɛ ŋa iyi ǹ cea igbɛi inɛi Jesu ŋa fei.
29 Bii inɛ gɔ kù nɛ gbugbã, amu mɔ n ci ya n nɛ
gbugbã. Bii inɛ gɔ í dasi dulum ǹ ya n nɛ ara kuroi
jiida.

30 Bii í jɛ ǹ wa n tɔɔ fufui, an tɔɔi si mii iyi wa nyisi
gbugbã hai nɛm fei.
31 Ka saabu Ilaaɔ̃ baai Lafɛ̃ɛ nwa Jesu do ajɔ fei.

Nŋui í mà iyi n kù wa n sɔ ibo.
32 Waati iyi à wa Damasi, inɛ ngbo iyi amanlu
Aretasi í jilɛ si iluu í jilɛ inɛ ŋai a maa degbe anu
koofai ilu nlau a ba a mum.
33 Amma à jɔ̀ ǹ fitai hai do fɛrɛntii bindii iluu nɔ
à kitaam nii si kɔlɔ, nɔ do yaase bɛɛbɛi ǹ ce ǹ gbãò.

12

Kuyɛ do kukɔsi iyi Ilaaɔ̃ í nyisi Pɔlu

1 Debɛi í gbe n tɔɔ fufu, baa bii í jɛ kù nɛ aranfãani
gɔ. Amma nsɛi an fɔ idei kuyɛ do kukɔsi iyi Lafɛ̃ɛ í
nyisim.
2 Ǹ mà inɛi Kirisi gɔ iyi à soo hee lelei Aɔ̃ í to adɔ̃
maatɛ̃ɛ nnyi. Do araɛi à soo do ntɔ? Mà í ce kuyɛi?
N kù mà. Ilaaɔ̃ nŋu akã dei í mà.
3-4 Ǹ mà iyi à so mɔkɔu hee bi Ilaaɔ̃. Nɔ ǹ sisi ǹ wa
n fɔ má, do araɛi à soo do ntɔ? Mà í ce kuyɛi? Ilaaɔ̃
nŋu akãi í mà. Tengi bɛi í gbɔ ide iyi kù jɔ amanɛ ku
fɔ, nɔ kaa yɔkɔ ku fɔɔ mɔm.
5 An tɔɔ fufu si inɛɛu bɛ. Amma n kaa n tɔɔ fufu si
aram, bii kù jɛ si gbugbã hai nɛm.
6 Bii í jɛ ǹ bi n tɔɔ fufui n kaa n jɛ sũmu, domi an
fɔ ntɔ. Amma n kù wa n tɔɔ fufu ku ba inɛ gɔ ku
maà cɔm ku re bɛi wa yɛm, walakɔ bɛi wa gbɔ hai si
gɛlɛm.
7 Amma ku ba n maà n ce faao na kukɔsi nlau, bɔ̃ɔ
gɔ í na í sɔkɛ sim bɛi agũ. Í naai bɛi woo bɛi Seetam
* ku na ku cãm nɔ ku ganjiim faao ku ce.
8 Isɛ gbɛɛtai ǹ tɔɔ Lafɛ̃ɛ na irii bɔ̃ɔu ku ba ku jɔ̀ n
ba iri.

---

* **12:7** woo bɛi Seetam amalekai Seetam nii Zuifu ŋa à ya kpe ŋa do fee nŋa, nɔ yaasei amalekai í jɛ woo bɛ.

9 Amma í jɛɛm í ni, didɔ̃m í toɛ domi si gbugbã hai
nɛɛi inɛ ŋa aa yɛ gbugbãm. Na nŋu, ǹ bi n tɔɔ fufu si
gbugbã hai nɛm ku ba gbugbãi Kirisi ku wa sim.
10 Na ŋɔi í jɔ̀ ǹ nɛ inɔ didɔ̃ si gbugbã hai nɛm, do
arabu ŋa, do inɔ ku fɔ ŋa, do ijuukpã ŋa do wahala
ŋa iyi í ya bam na irii Kirisi. Ǹ ya n nɛ inɔ didɔ̃ domi
waati iyi amu takam n kù nɛ gbugbã, waati bɛɛbɛi
Ilaaɔ̃ í ya muum gbugbã.

Zigiida iyi Pɔlu í nɛ na inɛi Kɔrɛnti ŋa

11 Ǹ wa n fɔ ide bɛi sũmu, amma ì tilasim ŋai. Iŋɛi
í sĩa i fɔ jiidam ŋa wo, domi baa bii n kù jɛ ngɔgɔ,
inɛ ŋau ihẽ iyi à waa cɔ ara nŋa woo bɛ nla ŋau, a kù
rem.
12 Ǹ nyisi ŋɛ ntɔ ntɔ iyi ǹ jɛ woo bɛ si kookoosum
ŋa do temua nla nla iyi ǹ ce. Kookoosu ŋau nŋui í jɛ
maamaake dimi ikã ikã ŋa do icɛ gbugbã ŋau fei.
13 Mii ǹ cea igbɛi inɛi Jesu gɔ ŋa iyi n kù ce nŋɛ,
bii kù jɛ iyi ǹ ni n kù bi n jɛ aso nŋɛ. Nɔ bii na nŋui,
i ceem suurui kuraram.
14 Wee ǹ tã sɔɔlu n naa bi tu ŋɛ isɛ gbɛɛtasia. Nɔ n
kaa n jɛ aso nŋɛ má. Iŋɛ taka nŋɛi ǹ bi, kù jɛ fia nŋɛ.
Kù jɛ amu ŋai aa ba fia a wóò baa nŋa ŋa, amma baa
ŋai aa ba fia a woò ama nŋa ŋa, mà irei.
15 Inɔ didɔ̃m nii n jɛ mii iyi ǹ nɛ fei, nɔ n loò aram
na hunde nŋɛ. Bii kubi nŋɛ iyi ǹ nɛ wa kɔ̃ɔsi, kubi
iyi ì bim ŋa á kaye?

16 Ì mà do ntɔ ŋa iyi n kù jɛ aso nŋɛ amma inɛ gɔ
ŋa à ni ǹ ya n ce nŋɛ bisii n maa n gba fia nŋɛ si asii.
17 Mà inɛ ŋa iyi ǹ ya n bɛ si ŋɛ wa ŋau, baa inɛ akã
nŋa, í taki ŋɛi?

18 Ǹ tɔɔ Titee ku naa bi tu ŋɛ, ǹ bɔɔ wai nŋu do
kpaasiu. Aa ni Titee í taki ŋɛ má ŋai? Lasabui awaò
fei kù jɛ akãi? Kookoosu nwa kù jɛ akãi?
19 Ì tamaa bɛi hai kukpɛ à waa dɛ ka kɔò ara nwa
si waju nŋɛi? Aawo, kù jɛ bɛɛbɛ baakɔɔ nwa ŋa. À
waa fɔ idei bɛi Kirisi í bi si wajui Ilaaɔ̃ ku ba naanɛ
ku dasi nŋɛ ku bɔ waju.
20 Ǹ wa n ce njo bii ǹ na ǹ to wa bi tu ŋɛ n maà n
na n ba ŋɛ bɛi n kù bi, iŋɛ mɔ, i maa ti i na i bam bɛi
i kù bi ŋa. Ǹ wa n ce njo ija do igu ku maà wa si ŋɛ,
do idɔɔkɔ̃, do njɛ ku wã, do arabu ŋa, do irii inɛ ku
sɔ, do faau, do mii hai nɛ yaase.
21 Ǹ wa n ce njo Ilaaɔ̃ ku maà na ku kayem si waju
nŋɛ waati iyi an na ǹ nyi wa bi tu ŋɛ má. Nɔ ǹ wa n
ce njo má n maa n na n kpata na irii inɛ nkpɔ ŋa iyi
à tako à ce dulum wo nɔ a kù kpaasi idɔ hai si abo
kaafe ŋa ku sũò do si daa sãmi nkpɔ do daa nkpɔ
nkpɔ iyi à ya ce.

13

Idei ankãanyi do fɔɔɛ

1 Kukɔi idei Ilaaɔ̃ wa fɔ í ni, i bɛi i yɛ taalei inɛ baa
yooma fei í si̍a ku jɛ do sɛɛdai amanɛ minji walakɔ
mɛɛta. Wee isɛ gbɛɛtasiam nii ǹ wa n naa bi tu ŋɛ
bɛbɛi.
2 Nɔ ǹ nɛ ide iyi an sɔ̃ inɛ ŋa iyi à ce dulum wo, do
inɛ ŋa iyi à gbe fei. Ǹ fɔɔ tã waati iyi ǹ wa bi tu ŋɛ isɛ
gbeejisiau. Amma nsɛi iyi n kù wa bɛ, ǹ sisi ǹ wa n
fɔ má. Waati iyi an na n to wa bi tu ŋɛ bɛ má, bii inɛ
gɔ nŋɛ í ce ide gɔ an fɔ siɛ ide do kugaabu.
3 An gaabu si na iyi í jɔ̀ ì bi n nyisi ŋɛ iyi Kirisii wa
fɔ ide hai bi tom ŋa. Debɛi, aa yɔɔ ŋa. Kirisi kù kua

gbugbã bi tu ŋɛ, amma wa nyisi gbugbãɛ si anini nŋɛ.

4 Ntɔi, à kpakpaɛ si ɟ̈ii ku gaau si gbugbã hai nɛɛ, amma nsɛi í wɛɛ do saabui gbugbãi Ilaaɔ̃. Awa mɔ à jɛ hai nɛ gbugbã si anu akã nwa do nŋu, amma aa ka maa wɛɛ do nŋu si anini nŋɛ na saabui gbugbãi Ilaaɔ̃.

5 I wusɛ ara nŋɛ i cɔ yaasei kuwɛɛ nŋɛ bii í jɛ isɛɛnɛ nŋɛ wa too naanɛ iyi ì dasi ŋa do ntɔ. I kù mà ŋa iyi Jesu Kirisi í wa si ŋɛi? Í gbe bii iŋɛ ì mɔngɔ ku nyisi iyi ì dasi naanɛ ntɔ ntɔ ŋa.

6 Amma do nŋu fei ṅ tamaa aa yɔɔ ŋa iyi kù nɛ sika awa à dasi naanɛ ntɔ ntɔ.

7 Mii iyi à waa tɔɔ Ilaaɔ̃ nŋui í jɛ i maà na i ce laalɔ kãma ŋa. Kù jɛ à waa dɛ inɛ ŋa a saabu icɛ jiida nwa nŋu akã, amma iyi à waa lele, nŋui í jɛ i ce mii jiida ŋa, baa bii inɛ ŋa à waa ni awa a kù ce nkãma.

8 A kù nɛ gbugbã ka kpaasiò ide ntɔ do ibo, bii kù jɛ ka jɔ̀ ntɔu ku bɔ waju.

9 À wɛɛò inɔ didɔ̃ ka jɛ hai nɛ gbugbã ŋa bii ntɔ ntɔ iŋɛ ì nɛ gbugbã ŋa. Nɔ nŋu mɔm nii à waa tɔɔ Ilaaɔ̃ ku ba i kɔ̃ ŋa.

10 Na ŋɔi í ce ṅ kɔ nŋɛ mii ŋau ihɛ̃ hai waati iyi ṅ wa n ɟ̈iò ŋɛ ku ba bii ṅ to wa, n maà n gaabu si ŋɛ do gbugbã iyi Lafɛ̃ɛ í muum. Í muum gbugbãm nii, kù jɛ n kɛkɛò ŋɛ, amma ku ba n jɔ̀ naanɛ ku dasi nŋɛ ku bɔ wajui.

11 Iyi í gbe nsɛi, iŋɛ inɛm ŋa, i jɔ̀ i nɛ inɔ didɔ̃ ŋa, i ce kookaai i jɛò inɛ ŋa iyi à kɔ̃, i ya maa mua njɛ gbugbã ŋa. I ce anu akã ŋa, i wɛɛò laakai ku sũ ŋa. Ilaaɔ̃ ku wɛɛ do iŋɛ, nŋu iyi í bi wa nɔ wa mu nwa laakai ku sũ.

12 I ce njɛ fɔɔ do kubi jiida ŋa. Woo dasi naanɛ ŋau
fei à waa ce ŋɛ fɔɔ.
13 Didɔ̃i Lafɛ̃ɛ Jesu Kirisi, do kubii Ilaaɔ̃, do anu
akãi Hundei Ilaaɔ̃ ku wɛɛ do iŋɛ fei.

Akabuu Titɔ̃i Idei Ilaaɔ
Monkole New Testament

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titɔ̃i Idei Ilaaɔ

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282